

Buitenspel gezet

Colofon

ISBN: 978 90 8954 065 2

1e druk 2008

© 2008 Judith Strik

Exemplaren zijn te bestellen via de boekhandel
of rechtstreeks bij de uitgeverij:

Uitgeverij Elikser B.V.

Ossekop 4

8911 LE Leeuwarden

Telefoon: 058-2894857

www.elikser.nl

Vormgeving omslag: Creativos Reclame

Vormgeving binnenwerk: Evelien Veenstra

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

Buitenspel gezet

Judith Strik

	Voorwoord	7
1	Ongelofelijk	9
2	Zwarte donderdag	23
3	Na 11 oktober	47
4	Na de biopsie	55
5	Eerste chemo	61
6	Niet meer beter	81
7	Tijd voor actie	95
8	Madrid	103
9	GI Jane	115
10	De wedstrijd	123
11	Het feest	131
12	Nieuwe stormen	139
13	Dat kan er ook nog wel bij	151
14	De Dominicaanse	159
15	Up & Down	167
16	Drrruit!	176
17	APK keuring	183
18	Nou dit weer	193
	Nawoord	199

Voorwoord

Sinds mijn ziek-zijn ben ik er achter gekomen dat ik eigenlijk altijd de wens heb gehad om meer te zijn dan ‘gewoon iemand’. De één wil zangeres worden, de ander voetballer. Ik heb altijd iets meer willen betekenen voor de wereld. Ik wil herinnerd worden, niet alleen door mijn familie en vrienden, maar ook door mensen uit mijn omgeving die kracht en positiviteit uit mijn ervaringen kunnen halen. Ik wil een voorbeeld zijn voor anderen en hoop daarmee mijn steentje aan een betere wereld te hebben bijgedragen.

Op de volgende pagina staat een gedicht dat me geïnspireerd heeft om juist deze titel aan mijn boek te geven. Het gedicht is speciaal voor mij geschreven door de toenmalige trainer van mijn voetbalelftal. Ik weet nog dat hij het moeilijker vond om bij mij op visite te komen dan dit gedicht te maken. Hij wilde me op deze manier steun geven tijdens mindere dagen en in die opzet is hij zeker geslaagd.

Buitenspel gezet

Zo ben je op vakantie en krijg je pijn aan je tand,
En zo ben je ziek en is er vanalles aan de hand.
Als recht voor de keeper, vrij om te scoren,
Zo word je buitenspel gezet en voel je je verloren.

Maar het is de eerste helft pas en nog niet cruciaal,
Want een wedstrijd is pas beslist na het laatste fluitsignaal.
Angst, verdriet, machteloosheid en woede,
Zullen je bespringen, dus wees op je hoede!
Nog niemand kan weten hoe deze wedstrijd af zal lopen,
Je zult nu moeten knokken, vechten en hopen.

Maar je staat niet alleen en je kunt het ze vragen,
Of de meiden van jouw team een beetje van je last willen dragen.
Je hebt al vaker verloren en toch werd je kampioen,
En dat moet je nu dan ook maar weer doen.

1 - Ongelofelijk

Ongelofelijk. Dat is eigenlijk het eerste woord dat bij me opkomt op het moment dat Superdokter me vertelt dat het weer mis is. Ik zit met smam tegenover mijn oncoloog, die ik al vijf jaar ken. Vijf jaar geleden is het, dat ik haar leerde kennen omdat haar collega's van de kaakchirurgie een kwaadaardige tumor in mijn rechterwang hadden geconstateerd. Toen was ik 22 jaar oud, ik dacht dat mijn verstandskies eraan zat te komen en ging met die gedachte naar mijn tandarts. Het was juni 2002 en de vakantie stond voor de deur. Ik moest er niet aan denken dat ik in mijn zomervakantie met tandingrepen zou zitten, dus ik hing mooi bijtijds aan de telefoon van mijn tandarts. 'Meid, ik zie ze nog geeneens zitten, die verstandskieszen', was wat ie zei. 'Bovendien heb je niet al te veel verstand volgens mij, dus zal het met die kiezen ook nog wel meevallen', zei hij met een dikke knipoog er achteraan. Maar ik zat daar te kijken met mijn vage kiespijn en wilde een middeltje dat die pijn zou verhelpen. Liefst geen paracetamol die na een paar uurtjes weer was uitgewerkt, maar gewoon die kiezen eruit en dan was ik er dacht ik wel vanaf. Maar dat feestje ging niet door en ik kreeg een spoelmiddel mee naar huis: die zou de pijn misschien wel iets verlichten. Schoorvoetend ging ik vervolgens aan de slag met het gele spul, dat voor mijn gevoel eerder een uit de hand gelopen Listerine was dan een pijnododend middel. Maar ik zou de laatste zijn die het niet zou proberen omdat het zulk vies spul is, dus na mijn tandenpoetsbeurtjes sloot ik trouw het sterke water in mijn mond op voor een paar minuutjes, om het vervolgens weer snel uit te spugen.

Enkele weken later, juli 2002, ging ik lekker op vakantie. Met vijftien vrienden, want dat deden we al van jongs af aan. Een ouderwetse zon-, zee- en zuipvakantie, dat is wat we allemaal nodig hadden in de zomer na een jaar in muffe collegezalen, studentenstapavonden op donderdagavond, weekenden met hoofdthema voetbal en vooral dat Oer-Hollandse weer. Niet dat ik met veel studenten op vakantie ging, want de helft werkte al een aantal jaar, maar voor mij als één van de diehard studenten en mijn vriend Bram was zo'n vakantie naar de zon helemaal perfect. Dat jaar gingen we naar Tenerife, want dat was zo ongeveer het enige zuipparadijs aan de Middellandse Zee dat we nog niet hadden gehad. In een appartementje met een zwembad, de zee op kruipafstand want anders zouden we telkens een taxi naar het zand en zoute water nemen, kroegen en discotheken in de directe omgeving en het zo verlangde zonnetje boven ons hoofd hadden we het er goed naar ons zin. Zoals altijd waren daar de stapavonden, de uit-etentjes, want koken op vakantie hoefde natuurlijk niet, en de luie dagen aan het water. Een vakantie zoals al die andere, maar toen kon ik niet weten dat het de laatste onbekommerde vakantie van mijn leven zou zijn, waarin onbegrijpelijke meningen of acties van anderen veel belangrijker leken dan zoiets als vriendschap. De laatste vakantie waarbij het normaal was dat je nacht na nacht op de zuip ging en de volgende dag met een vette hap opnieuw het ritueel van zwembad, zon, zwembad, zon, diner en stappen kon doorlopen zonder helemaal afgebrand naar huis te gaan en vervolgens te kunnen zeggen dat je vakantie had gehad. Toen ik twee dagen thuis was besloot ik een bezoekje te wagen aan mijn stagebedrijf waar ik dat schooljaar zeven maanden had rondgewandeld. Naast mooie, leerzame en enerverende ervaringen had ik er met mijn stagebegeleid-

ster een leuke vriendschap opgebouwd en ik wilde eens zien hoe het hoogseizoen verliep. Op kantoor trof ik één van de badjuffrouwen, die me gelijk vroeg wat ik in mijn wang had zitten. ‘Hij is een beetje dikkig, hè?’ Ik keek in de spiegel en zag inderdaad dat mijn rechterwang een beetje was opgezet. ‘Ik krijg de bof!’ grapte ik, want die had ik vroeger al eens gehad. Ik vertelde dat ik al een maand of wat het idee had dat mijn verstandskies doorkwam en dat ik nog steeds trouw medicijnen gebruikte om de pijn van mijn doorkomende verstandskies weg te spoelen. De medewerkster was voor haar badjuffrouwcarrière tandartsassistente geweest en wist me te vertellen dat ik dan waarschijnlijk nu een ontstoken verstandskies had en dat ik maar beter een pijnstillertje kon nemen en rust kon pakken voordat het erger zou worden. En een nieuw bezoek aan de tandarts leek haar ook wel een goed idee. Hoewel ik niet het idee had een ontsteking onder de leden te hebben, besloot ik later die week haar raad toch op te volgen. Helaas was het natuurlijk nog steeds vakantietijd en ook tandartsen hebben recht op vrije dagen, dus zou ik pas drie weken later bij hem terecht kunnen. Daarop besloot ik naar een vervanger te bellen, waar ik vier dagen later terecht kon.

Ik ging naar deze tandarts met het idee dat de verstandskies nu toch wel voldoende reden moest geven om getrokken te worden. Wat mij betreft mocht de rechter onderkies er ook wel uit, dan hadden we die kant maar vast gehad. Eenmaal liggend in de stoel gaf echter ook de vervanger aan dat hij geen noodzaak zag om de kies te trekken: hij was amper in beeld en zeker niet ontstoken. Trekken was dan ook voor hem geen optie. Hij vond het echter wel ook vreemd dat ik pijn bleef houden, dus schreef hij een antibioticakuurtje voor. Ik was er niet echt blij mee, maar vond het wel goed dat er in elk geval iets gebeurde. Twee weken en een kuurtje later was er echter geen verschil merkbaar. De zwelling nam eerder toe dan af en de vage pijnklachten bleven. Mijn eigen tandarts was nog steeds met vakantie, dus ging ik opnieuw naar een vervanger. Wéér een andere, dus met nieuwe kansen... Toen ik deze tandarts vertelde dat ik ondertussen al twee maanden met vage tandklachten zat en er al een antibioticakuurtje op had zitten, keek hij nog eens kritisch naar het ding in mijn mond. Na nogmaals aandringen van mij stemde deze tandarts eindelijk toe: de kies ging eruit! Sterker nog, nog geen uur later ging ik met een verdoofde wang en een losse kies terug naar huis. Ik was erg opgelucht: nu zou de pijn ophouden.

Zo simpel als dat liep het echter niet. De wond wilde niet erg hard genezen en de pijn werd wel minder, maar bleef toch wel op de achtergrond wat zeurderig aanwezig. Dat was natuurlijk de bedoeling niet, dus hing ik een paar dagen later met mijn eigen tandarts aan de telefoon, die inmiddels terug was van vakantie. Ondertussen was het eind augustus en ik was de pijn en het gedoe meer dan zat. Ook mijn tandarts zag dat het me menens was, dus besloot hij verdere stappen

te ondernemen: ik werd doorgestuurd naar het ziekenhuis in Oss, waar een kaakchirurg zich over me ontfermde. Om een lang verhaal kort te maken: er werden draaintjes geplaatst om de wond te doen helen en er werd wat weefsel afgenomen dat op kweek werd gezet. Over dat laatste dacht ik verder niet na, ik hoopte vooral dat de wond in mijn mond snel zou herstellen.

Een week later werd ik uitgenodigd door de kaakchirurg voor een gesprek. Hij was ook werkzaam in Den Bosch en zijn verzoek was of we daar naartoe konden komen. Nu proberen we vaak van een nood een deugd te maken en dus besloten smam en ik dan ook een winkelmiddagje aan dit gesprek te koppelen. Het was een vrijdagmiddag met mooi terrasweer. Dat was dan ook de reden dat we enigszins ongeduldig in de wachtkamer op onze beurt wachtten. We wilden de stad in! ‘Mevrouw Strik’, kwam het hoofd van de vriendelijke kaakchirurg om de deur tevoorschijn. Fijn, we kunnen naar binnen. Smam en ik namen plaats op de stoelen die speciaal voor ons waren neergezet. Terwijl smam en ik de spreekkamer eens onder de loep namen, ging de kaakchirurg er eens goed voor zitten. ‘Ik heb geen goed nieuws’, begon de man voorzichtig. ‘Je weet dat we vorige week weefsel hebben afgenomen en dat we hebben bekeken wat de pijnklachten precies veroorzaken. Nu is hier helaas uitgekomen dat je een kwaadaardige tumor in je wang hebt.’ Hij wachtte even en keek ons onderzoekend aan, onze reactie afwachtend. Smam en ik reageerden echter vrijwel niet, dus vervolgde de kaakchirurg zijn verhaal. ‘Het is een zeldzame tumor waar we hier in Den Bosch en Oss niet verder mee kunnen, dus heb ik een afspraak voor je gemaakt in het Radboud in Nijmegen. Je kunt aanstaande dinsdag terecht

bij een hele fijne en goede kaakchirurg.’ ‘Wat fijn dat we zo snel in Nijmegen terecht kunnen’, zei ik om maar even iets te zeggen. De kaakchirurg wist verder weinig te vertellen, behalve dat de tumor kwaadaardig was en dat ik me moest voorbereiden op een hele moeilijke tijd. Ik had nog niet half in de gaten wat hij precies bedoelde, dus ik knikte alleen maar en probeerde te onthouden wat hij zei. Maar eigenlijk ging alles het ene oor in en het andere oor uit. Geschrokken en verbouwereerd stonden we tien minuten later alweer buiten. ‘Zei die man nou net dat ik een kwaadaardige tumor in mijn gezicht heb?’ vroeg ik aan smam. ‘Ja, volgens mij wel’, antwoordde ze. ‘Is dat hetzelfde als kanker?’ vroeg ik me hardop af. ‘Ik weet het niet.’ Ik maakte een einde aan dit vragenuurtje. ‘Kom, we zien het van de week wel, we gaan nu winkelen, want daar waren we ook voor gekomen.’ En zo geschiedde.

Wat we die vrijdag deden, konden we op dinsdag niet meer. Er was geen ontsnapping aan de werkelijkheid meer mogelijk. De confrontatie met de werkelijkheid was hard, ontzettend hard. Na wat onderzoeken op de afdeling kaakchirurgie werden we doorverwezen naar de oncoloog. We maakten die dag voor het eerst kennis met Superdokter. Haar zakelijkheid, deskundigheid en directheid, en ook menselijkheid en warmte waren vanaf moment één aanwezig. ‘Judith, je hebt een rhabdomyosarcoom’, begon ze. ‘Dit is een zeldzame tumor die voornamelijk bij kinderen voorkomt. Het is een hele agressieve tumor die niet eenvoudig te behandelen is. We gaan de komende weken allerlei onderzoeken doen om te bekijken waar de tumor precies zit en hoe we hem eventueel kunnen behandelen.’ Van de rest van het gesprek kan ik me niet heel veel meer herinneren. Ik weet alleen dat

er tranen aan te pas kwamen en dat we compleet gedesillusioneerde weer naar huis gingen. Dit was geen griepje dat zomaar weer weg zou gaan.

Dat bleek meer en meer in die weken daarna, wanneer ik van de MRI-scan naar de botscan ging, naar de mondhygieniste moest en tussendoor toch probeerde een beetje tijd over te hebben om te leven. Ondertussen zat ik officieel nog steeds op kamers, was mijn studiejaar begonnen en startte mijn afstudeerproject met een studiegroepje. Binnen de ziekenhuisgangen werd al gesproken over een operatie met chemotherapie en met tranen vroeg ik mijn medestudiegenoten om begrip voor het feit dat ik wel eens wat uren zou kunnen missen. En dat ik die wel zou opvullen met extra taken die ik zelfstandig zou kunnen doen, want ik wilde graag afstuderen. Toen kon ik nog niet weten hoe de ziekte dat jaar mijn hele leven zou beheersen en dat afstuderen slechts een eitje was ten opzichte van het gevecht dat me te wachten stond. Ik had geen idee.

Drie weken na het eerste gesprek met Superdokter, eind september 2002, konden we terecht voor de uitslagen van de onderzoeken. We moesten ongeveer dertig minuten wachten in de wachtkamer voordat we naar binnen werden geroepen. Nog nooit hadden dertig minuten zolang geduurd. Spap, smam, Bram en ik kregen de uitslag van de kaakchirurg die de gepleegde onderzoeken de afgelopen weken had gecoördineerd. Ook deze arts bleek een topper in directheid en duidelijkheid, want ook hij wond er geen doekjes om. 'Ik zeg het je maar meteen, de behandeling gaat uit chemotherapie en bestraling bestaan.' Boem, zo die kogel is door de kerk. Wat een schok, ik had op een operatie ge-

hoopt. En heel erg gehoopt dat de chemo een ver van mijn bed show zou blijven. ‘Is het goed dat er geen operatie aan te pas komt?’ vroeg ik aan de dokter. ‘Ik vind persoonlijk van niet’, zei hij eerlijk, ‘maar daar zijn de meningen over verdeeld. Je moet weten dat het de bedoeling is dat je van de chemotherapie geneest. We hadden graag eerst een operatie uitgevoerd om de tumor weg te nemen, maar helaas zouden we dan een groot stuk van je aangezicht weg moeten halen en dan zou je geen menswaardig gezicht overhouden.’ De dokter liet zien dat er in het geval van een operatie een stuk oogkas, neus en gehemelte uit de mond verwijderd zouden moeten worden. Hoe langer het gesprek voortduurde, des te minder ik ervan kon verstaan, want ondertussen hilde ik tranen met tuiten. Chemo? Chemo? Dat kan nooit goed zijn! Dit gaat niet goed, ik ga dood! Het is nu donderdag, aanstaande maandag worden de voorbereidingen gepleegd voor mijn eerste opname van de chemotherapie. Ik moet zes kuren van vier dagen en krijg daarna nog tweeëndertig bestralingen erachteraan. Maar die zijn van later zorg, eerst wordt alles in het werk gesteld om zo snel mogelijk met de chemotherapie te beginnen.

En daar worden geen doekjes om gewonden. Binnen een week werd ik verwacht op de oncologische verpleegafdeling van het Radboud in Nijmegen. De avond voordat het akelige avontuur moest gaan beginnen, bereidde ik mezelf op mijn manier voor: ik besloot mijn lange haren er vast vanaf te laten halen. Mijn haren zaten nog in de dreads van de vakantie en op zich konden we de vlechten mooi bewaren. Het was voor mij op dat moment een dingetje dat moest gebeuren: ik wilde zelf een moment uitkiezen waarop ik mezelf de keus gunde om deze te maken. In die tijd had ik al zo weinig

te zeggen over mijn eigen lichaam, de onderzoeken en de behandeling dat ik het idee had alle controle kwijt te zijn. Sterker nog, dat ben je ook. Die avond sliep ik slecht.

We moesten ons melden op afdeling E30 van het ziekenhuis. Onwennig wachtten we in het dagverblijf, waar we even moesten wachten op de zuster die de intake kwam verrichten. Ik was hartstikke bang voor wat er komen ging, was stil en wachtte af. Gelukkig liep het gesprek met de zuster ontspannen en ze nam rustig de tijd om me te laten wennen. Het liefste zou ik keihard wegreunen van alle ellende, van de gifzooi en al het onbekende dat op me lag te wachten. Hoe komen we hier doorheen? Met een hele grote zucht gingen we richting de zaal waar ik kwam te liggen.

Ik kan me nog herinneren dat ik alleen al misselijk werd van het idee dat ik een infuus inkreeg. Ik ben ontzettend lastig te prikken en dat maakte het begin al vervelend. Er werd eerst een aantal keer mis geprikt voordat het infuus op zijn plek zat. Vervolgens werd mijn bloed uitvoerig gespoeld, klaargemaakt voor de gifmix die eraan zat te komen. Ik was zo bang dat ik het idee had hiervan alleen al misselijk te worden. De zusters begrepen het en gaven me een kalmerend tablet en een misselijkheidsremmer. Al was het maar voor dat wat er komen gaat. Angst stond die eerste dag helemaal centraal. Ik schrok van elke piep, durfde mijn arm met infuus niet te bewegen en lag dus stokstijf in bed. Ik was blij dat Smam en Bram erbij waren, zonder hun bijstand zou ik niet weten wat ik zou moeten. Er werden vier verschillende soorten chemo gegeven worden per dag. De verhoudingen waren dagelijks verschillend, de soorten bleven hetzelfde.

De eerste kuur verliep zoals ik verwachtte: dramatisch. Op zaterdagmiddag was ik eindelijk klaar, maar een miselijk gevoel zorgde ervoor dat ik nog niet naar huis mocht. Balen! Pas rond negen uur 's avonds kwam ik moe, suf en ziek van de gifcocktail thuis. Nadat spap mij naar boven had gedragen, lag ik even later in mijn eigen bedje. Die nacht en de daarop volgende zondag kwam ik vooral slapend door. Gelukkig voelde ik me maandag en dinsdag weer wat beter en op woensdag voelde ik me zelfs zó goed dat we gezellig met wat vrienden de avonduren kletsend door hebben gebracht. Eindelijk weer eens een leuke avond. Met het gevoel dat ik het komende weekend misschien wel meer leuke dingen kon doen, zocht ik die avond mij bedje weer op..

Met een koud gevoel werd ik die nacht rond half vier wakker. Wat nu weer? Ik bleek 38,7 graden koorts te hebben en na enkele telefoontjes met de afdeling in Nijmegen werden we verzocht zo snel mogelijk naar het ziekenhuis te komen. Op de afdeling Spoedeisende Hulp stonden de verplegers ruim een half uur later al op me te wachten. Omdat de koorts inmiddels was opgelopen tot 39,8 graden werd meteen een infuus aangelegd en werden foto's van mijn longen gemaakt. Dit was het begin van mijn eerste dip, een periode met verminderde weerstand doordat het aantal witte bloedcellen sterk gedaald was. Die nacht sliep ik op dezelfde afdeling als waar ik die week ervoor mijn eerste chemokuur kreeg. Nu lag ik helemaal alleen op een afgezonderde kamer. Dit om eventuele infecties te voorkomen. De verpleging verwachtten dat ik hier een kleine week moest blijven. De koorts moest in ieder geval twee hele dagen weg zijn en de waarde van de bloedlichaampjes moest tussen de 1,0 en 2,0 liggen. Ik besloot het dan ook maar rustig aan te doen. Hoe eerder

ik hier weg kon, hoe eerder ik me weer kon opladen voor de volgende kuur.

De daarop volgende dagen zakte de koorts iedere dag een klein beetje, maar de waarde van de bloedlichaampjes bleef erg laag. Het zag er dus naar uit dat ik pas in het weekend weer naar huis mocht, terwijl de volgende kuur die woensdag erop alweer zou beginnen. Daar baalde ik van, want ik had graag nog een aantal leuke dingen willen doen om me zo even geen patiënt te hoeven voelen. Een gesprek met Superdokter zorgde die week ook voor goed nieuws. In dit gesprek kregen we uitslagen van alle nog lopende onderzoeken en samen keken we terug op de afgelopen weken. Superdokter was gelukkig erg positief over de uitslagen. Uit de scans bleek dat er geen verdere uitzaaiingen waren over de rest van mijn lichaam. Ook bleek de tumor flink geslonken te zijn. Mooi zo, want daar doen we het uiteindelijk allemaal voor. Ook de tweede en derde kuur bleek ik niet veel geluk te hebben. Na beide kuren volgde opnieuw een dip en mijn ‘vakantie’ na een paar dagen chemokuur bracht ik dus vooral in een afgezonderde kamer op dezelfde ziekenhuisafdeling door.

De vierde kuur begon op 4 december 2002, de avond voor Sinterklaas. Ik mocht dan wel in het ziekenhuis liggen, maar dat vond ik geen goede reden om mijn schoen niet te mogen zetten. Als enige op de hele avond zette ik die avond vol goede moed mijn schoen en tot mijn verrassing was de Sint me die avond niet vergeten. Hij had een lief gedicht in mijn schoen achtergelaten! Die avond kwam Sinterklaas in opleiding Peter, zijn Pietje Anke en de rest van de hele familie ons verrassen. Dit jaar brachten we pakjesavond door

op het dagverblijf van de afdeling. Een beetje vreemd mischien, maar wel ontzettend leuk en gezellig. We hadden de grootste lol. Deze kuur bleek best mee te vallen. Ik had niet zoveel last van de bijwerkingen, waardoor het allemaal redelijk te doen was. Thuis aangekomen was ik wel erg moe maar voor de rest mocht ik niet klagen. De koorts bleef ook weg, dus deze vierde kuur leek de eerste zonder dip te worden. Omdat mijn bloed zich toch langzaam herstelde was ik wel de hele dag bekaf en had geen fut om iets te doen. Met alle beslommeringen erbij had ik dan wel geen koorts, maar stiekem toch een dip. Ondanks dat de kuur werd aangepast om de kans op een dip te verminderen, verliepen de vijfde en zesde kuur net als de eerste drie. Maar de eerste grote stap zat er eind januari gelukkig op. De tumor was flink geslonken, maar de laatste drie kuren hadden het overgebleven streepje tumor niet verder doen slinken. Dat was een tegenvaller maar volgens Superdokter was er nog steeds een kans op genezing. Eigenlijk veranderde er niet zoveel, behalve dan dat het erg jammer was dat bij het begin van de bestraling nog niet alles weg was. Maar de bestralingen konden goed hun werk doen en daar ging ik dan ook van uit.

Van de doktoren kreeg ik twee weken vakantie voordat we zouden beginnen met bestralen. Die tijd heb ik nuttig ingevuld. Dat bleek vooral toen ik bij de eerste bestraling mijn bestralingsmasker op moest zetten. Ik had een dikkere kop gekregen en mijn masker paste niet meer. Ik kon er wel om lachen en gelukkig konden ze het masker wat groter maken. In totaal kreeg ik 32 bestralingen. De eerste 22 bestreken mijn hoofd en mijn hals, tot net onder het sleutelbeen. De laatste tien werden direct op de kern gegeven, op mijn rechterwang dus. Van het bestralen voel of zie je niks. Je hoort